

A TANÁRI MESTERSZAK PEDAGÓGIAI - PSZICHOLÓGIAI EGYSÉGE (TANÁRI ZÁRÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK) „A” TÉTELEK

- 1. Az iskola szocializációs funkciói és kapcsolata a társadalmi környezettel**
Az iskolázás és a nevelés társadalmi összefüggései. Az oktatás gazdasági feltételei és hatásai. Globalizáció, multikulturális és interkulturális nevelés. Társadalmi egyenlőtlenségek, hátrányos helyzetű csoportok. A családi és az intézményi szocializáció fő jellegzetességei. A szociális tanulás jellemzői, szocializációs zavarok. Kommunikációs korszakok. Az Internet, mint médium. Az iskolai könyvtár, mint tanulási forrásközpont.
- 2. A pedagógiai munkát meghatározó dokumentumok**
A tervezés szintjei. A központi, a regionális, az intézményi és az egyéni tantervek. A pedagógiai tervezés forrásai. Az IKT eszközök osztálytermi használata és az önálló tanulásra való alkalmazásának lehetőségei.
- 3. A tanítási folyamat tervezése.**
A tanítás-tanulás folyamatának szervezése, vezetése. Az oktatás szervezeti formái, szinterei és keretei. A szemléltetés, szemléltesség elve. A hagyományos és digitális taneszközök alkalmazása új ismeretet feldolgozó tanórán.
- 4. A hatékony tanulás jellemzői, a tanulási folyamat szervezése, módszerek, munkaformák**
Az iskolai tanulás pszichológiai jellemzői. Tanuláselméletek és stratégiák. Az önszabályozó tanulás, elemi és összetett tanulási technikák és ezek összefüggése a tanulási stílussal. A tanulási stratégiák fejlesztése. A hatékony és eredményes tanulási környezet. A tanulás-szervezés módszerei, munkaformái. Az IKT eszközök osztálytermi használatára és az önálló tanulásra való alkalmazási lehetőségei.
- 5. Az érzelmi-akarati élet fejlődése, a motiváció jellemzői és a motiválás szerepe a tanítási/tanulási folyamatban**
Az affektív funkciók és folyamatok jellemzői és fejlődése. Az érzelmi intelligencia. Önkontrollfunkciók, énkép, önismeret. A humán-specifikus motívumok jellemzői, nézőpontok a motiváció értelmezésében. Az iskolai motiválás feladatai módszerei. A jutalmazás-büntetés dilemmái. Médiaelemek (szöveges, képi, hangzó és mozgóképes tartalmak) szerepe a tanulók tanórai motiválásában.
- 6. A taneszközök az oktatásban.** Információhordozók csoportosítási lehetőségei.
A hagyományos és az elektronikus tananyagok **értékelési** szempontjai. Az internetes információkeresés. Az SDT felépítése és szaktárgyi kezelésének lépései.
- 7. Az iskolai csoportok sajátosságai, tanári és tanulói tevékenységek a tanítási órán**
A csoport, mint szociálpszichológiai jelenség. Az iskolai csoportok csoporttá válásának feltételei, a csoportfejlődés folyamata, osztály és csoportnormák. Csoportközi viszonyok az iskolában, konfliktusok kezelése csoportban. A szervezeti információ-megosztás és -kapcsolattartás IKT-s formái (e-mail, internettelefon, skype, levelezőlisták, mobiltelefonhálózat, új dokumentálási módszerek stb.).
- 8. A tanórán kívüli tevékenység szervezése. Az iskola és társadalmi környezetének együttműködései**
A nevelés rendszerszemléletű megközelítése, a humánökológiai modell. Az iskolai és az iskolán kívüli nevelés. Az iskola és társadalmi környezetének együttműködései.

Kapcsolattartás az iskolán kívüli intézményekkel, (Nevelési Tanácsadás, Logopédiai hálózat, Gyermekjóléti Szolgálat, stb.) együttműködés szülőkkel, kollégákkal és más szakemberekkel. A szabadidő hasznos eltöltésének pedagógiai vonatkozásai. Az internetezés, mint szabadidős tevékenység.

9. **Korszerű információs és kommunikációs technológiák alkalmazása a pedagógiai munkában.**

IKT eszközök csoportosítási lehetőségei. Az elektronikus tananyagtervezés, kivitelezés gyakorlati lépései. Az IKT eszközök tanórai felhasználásának módszertani kérdései és az elektronikus tananyagtervezés pedagógiai aspektusai.

10. **Mérés, értékelés és fejlesztés a pedagógiai folyamatban**

Az iskolai tanulás értékelésének pszichológiai aspektusai. Az értékelést befolyásoló szubjektív tényezők, a személypercepció és torzító mechanizmusai. Az értékelés típusai pedagógiai szempontjai. A mérés és értékelés kapcsolata. Mérés-értékelés digitális környezetben. On-line vizsgáztatás formái, előnyök és hátrányok.

11. **Sajátos nevelési igényű tanulók a közoktatásban, integrációs feladatok.**

Esélyegyenlőség-esélyegyenlőtlenség értelmezési keretei. Sajátos nevelési igényű tanulók jellemzői. Integráció, szegregáció. Az együttnevelés elmélete, feltételei, modelljei, megvalósulási formái, módszerei. Az inkluzív iskola. Az infokommunikációs eszközök szerepe a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók körében.

12. **A tehetséges tanulók jellemzői és a tehetséggondozás módszerei**

Tehetség-felfogások, tehetség-modellek. A tehetség összetevői, főbb tehetségterületek. A tehetség felismerésének pedagógiai módszerei. A tehetséggondozás típusai. A tehetség-összetevők (képesség – kreativitás – motiváció) fejlesztésének módszertani lehetőségei a tanári munkában. Személyre szabott tanuló-központú tanulási programok tervezése.

13. **Egészség és személyiség, egészségtámogató iskola**

Az egészséges személyiség. Egészségmagatartás, egészség prevenció és promóció. Az egészségnevelés területei, megküzdési stratégiák. Az iskolai mentálhigiéné fő kérdései. Módszerek és lehetőségek az egészségnevelés területén. Egészséges életmódra nevelés korosztály specifikus feladatai. A tanulók médiafogyasztási szokásai.

14. **A tanulói személyiség megismerése, a személyiségfejlesztés lehetőségei az iskolában**

A tanulói megismerés célja és etikai dilemmái. A megismerés lépései és módszerei. A különböző tanulói személyiségterületek (kognitív, emocionális, stb.) és a szociális kapcsolatrendszer megismerési módszerei és az eredmények alapján tervezhető pedagógiai feladatok. A pszichoszociális személyiségfejlődés elmélete, főbb fejlődési feladatok az egyes életkori szakaszokban, és a személyiségfejlesztés feladatai. A tömegkommunikációs médiumok hatása a személyiségfejlődésre.

15. **Az egész életen át tartó tanulás és az ezt megalapozó kompetenciák fejlesztése, felkészítés az életpálya építésre.** Lifelong-learning, lifewide-learning fogalma, jellemzői, szükségszerűsége a XXI. században. Az önálló független tanulást megalapozó kulcskompetenciák kialakításának feladatai a közoktatásban. Életpálya-építési kompetenciák és fejlesztési lehetőségeik. Pályaorientációs feladatok az iskolában. Az eLearning és a blended learning fogalomrendszere és összetevői.

16. **A tanulók társas kapcsolatainak fejlődése, szerepe a tanítási/tanulási folyamatban, a szociális kompetenciáinak fejlesztése.**

A társas kapcsolatok alakulásának fejlődéslélektani aspektusai. Anya-gyerek kapcsolat, családi kapcsolatok, kortárskapcsolatok, kapcsolatok referenciaszemélyekkel. Interperszonális kapcsolatok és interperszonális viszonyok az iskolában. A szociális kompetenciák és azok iskolai fejlesztésének lehetőségei. Internetes keresőszolgáltatások és a tartalomfogyasztás. Internetes közösségi megosztó helyek

17. **Kultúra- és értékközvetítés az iskolában**

A kultúra és értékközvetítés pedagógiai aspektusai. A társas kapcsolatok alakulásának fejlődéslélektani jellemzése. A társas kapcsolatok szerepe a kultúra és értékközvetítésben. Anya-gyerek kapcsolat, családi kapcsolatok, kortárskapcsolatok, kapcsolatok referenciaszemélyekkel. Interperszonális kapcsolatok és interperszonális viszonyok az iskolában. A szociális kompetenciák és azok iskolai fejlesztésének lehetőségei. A világháló lehetőségrendszer a tanulás és tanulásszervezés támogatására.

18. **A tanári szerep jellemzői, és a szakmai fejlődés lehetőségei**

Tanárszerepek, tanári kompetenciák. Kulturális, etnikai, nyelvi, társadalmi hátrányok és a tanár. Felnőttoktatási kompetenciák. A pedagógusok kommunikatív magatartása. A verbális és a non-verbális kommunikáció. Az iskolai konfliktusok jellemzői, feloldási lehetőségek. Együttműködés a tanári pályán. Szakmai szocializáció - Tanári pályakép. Önfelkészítés, szakmai továbbképzés. A tanár szerepe a hálózati tanulásban. A média-kompetencia fogalomrendszere és szintjei.

19. **A szakterület tanításának aktuális kérdései/A tanári mesterség aktuális kérdései.**

Ismerethangsúlyú és kompetenciafejlesztő iskola dilemmái. Integrált – szegregált oktatás, esélyegyenlőség – esélyegyenlőtlenség a közoktatásban. A pedagógusszerep paradigmaváltásai, a tanár, mint facilitátor. Az elektronikus publikálás: prezentáció, multimédia és a weboldal tervezés szempontjai. A digitális tábla, blog portfólió felhasználása az oktatásban.

20. **A megismerő funkciók fejlődése és az életkori sajátosságok figyelembevétele az oktatási nevelési folyamatban**

A kognitív fejlődés főbb elméletei: Piaget, Brunner, univerzális - konstruktivista megközelítés. A kognitív funkciók fejlődési jellemzői a különböző életkori szakaszokban, kiemelten a prepubertás és pubertáskort. Az iskolai oktatás kognitív hatásai, tanulási képességek, intelligencia. Az életkori sajátosságok és a tanulók közötti különbségek figyelembevétele az oktatási-nevelési folyamatban. A hagyományos szemléltető eszközök és csoportosítási lehetőségek. Az IKT eszközök oktatástechnológiája.